

Uchwała Nr SO.7.4012.274.2025

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu

z dnia 8 maja 2025 roku

w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Turek sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Turek za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 roku, w osobach:

Przewodnicząca: Anna Krzysińska

Członkowie: Renata Konowalek

Zofia Ligocka

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7), w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.) wyraża o przedłożonym przez Wójta Gminy Turek sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Turek za 2024 rok załączone do zarządzenia Wójta Gminy Turek Nr 18/2025 z dnia 15 kwietnia 2025 roku w sprawie przekazania sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Turek za 2024 rok Radzie Gminy Turek i Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Poznaniu i przedłożone tut. Izbie wraz z informacją o stanie mienia komunalnego w dniu 16 kwietnia 2025 roku.

Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową na 2024 rok uchwaloną w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej, zmianami do niej oraz ze sprawozdaniami budżetowymi sporządzonymi na dzień 31 grudnia 2024 roku.

Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

I.1. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową i tabelaryczną. Ze sprawozdania wynika, że:

- prognozowane dochody budżetu w wysokości 81.019.474,70 zł, zrealizowano w kwocie 80.240.961,57 zł, co stanowi 99,04% planu, z tego: dochody bieżące – 61.412.567,79 zł, co stanowi 101,74% planu i dochody majątkowe – 18.828.393,78 zł, co stanowi 91,16% planu,

- planowane wydatki budżetu w wysokości 82.460.203,63 zł, zrealizowano w kwocie 71.097.593,79 zł, co stanowi 86,22% planu, z tego: wydatki bieżące – 51.795.850,45 zł co stanowi 85,10% planu i wydatki majątkowe – 19.301.743,34 zł co stanowi 89,39% planu.

Budżet roku 2024 zamknął się nadwyżką w kwocie 9.143.367,78 zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.440.728,66 zł.

2. Wynik operacyjny z wykonania budżetu 2024 roku, stanowiący różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi jest wartością dodatnią i wynosi 9.616.717,34 zł, przy planowanej wielkości ujemnej wynoszącej 501.883,66 zł. Oznacza to, że został spełniony wymóg określony przepisem art. 242 ustawy o finansach publicznych.
3. Przychody budżetu wyniosły 3.910.301,98 zł z tego: nadwyżka z lat ubiegłych, w wysokości 2.371.942,01 zł, przychody stanowiące niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 200.729,48 zł oraz wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1.337.630,49 zł. Rozchody budżetu wyniosły łącznie 469.573,32 zł i w całości stanowiły rozchody z tytułu spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów. Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. Gmina posiadała zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 868.057,17 zł, co stanowi 1,08% zrealizowanych dochodów budżetu.

4. W części tabelarycznej sprawozdania przedstawiono dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej (tj. w podziale na działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej) i zaprezentowano w układzie: plan, wykonanie i wykonanie procentowe. W oddzielnych tabelach zaprezentowano wykonanie dochodów i wydatków na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, wykonanie wydatków majątkowych, przychody i rozchody budżetu, dotacje udzielone z budżetu podmiotom należącym i nie należącym do sektora finansów publicznych, realizację dochodów budżetu z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4-6 ustawy Prawo ochrony środowiska i wydatków z zakresu ochrony środowiska, a także planowane i wykonane wydatki na przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego w 2024 roku.

W części opisowej dotyczącej dochodów budżetu przedstawiono ich wykonanie według źródeł powstania. W prezentacji dochodów przeanalizowano realizację dochodów podatkowych. W prezentacji dochodów przeanalizowano realizację dochodów podatkowych, z uwzględnieniem skutków wynikających z obniżenia stawek podatkowych, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz zaległości we wpływach z poszczególnych podatków. W odniesieniu do wydatków budżetu, przedstawionych w części opisowej, przy poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej zamieszczono objaśnienia dotyczące wykonania ważniejszych grup wydatków.

5. Dane zawarte w opiniowanym sprawozdaniu oraz sprawozdaniach budżetowych nie wykazują wystąpienia zobowiązań wymagalnych. W sprawozdaniu Wójt poinformował o zobowiązaniach niewymagalnych jakie wystąpiły na koniec roku. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku do dnia 31 grudnia 2024 roku wynika, że w 2024 roku zaciągnięto zobowiązania w kwocie 3.206.262,11 zł. W sprawozdaniu wyjaśniono, iż zobowiązania zostały zaciągnięte na zadania, których realizacja w roku następnym jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i termin zapłaty upływa w roku następnym (str. 37-39 części opisowej sprawozdania).
6. W sprawozdaniu Wójt odniósł się do wydatków poniesionych z tytułu odszkodowań w § 4590 /Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych/ w rozdz. 70005 /Gospodarka gruntami i nieruchomościami/ w kwocie 23.395,83 zł (str. 18) jednakże nie wskazano przyczyny poniesienia wydatków w § 4600 /Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych/ w rozdz. 90002 /Gospodarka odpadami komunalnymi/ w kwocie 900,00 zł.
7. Sprawozdanie uwzględnia zmiany dokonane w trakcie roku budżetowego w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz zawiera informacje o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich, tzn. spełnia wymóg wynikający z przepisu art. 269 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
- Skład Orzekający zwraca jednak uwagę, że w części opisowej sprawozdania dotyczącej stopnia zaawansowania realizacji programów wieloletnich nie omówiono dwóch przedsięwzięć bieżących zaplanowanych w WPF na lata 2024 - 2030, tj. „Zabezpieczenie środków na zakup usług telekomunikacyjnych w Urzędzie” i „Zabezpieczenie środków na opłaty za internet świetlica w Turkowicach”.
8. Z analizy danych zamieszczonych w opiniowanym sprawozdaniu wynika, iż wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wraz z odsetkami i zwrotami kosztów upomnień i kosztów egzekucyjnych, wpływami z dywidend oraz wpływami z tytułu grzywien i kar (które winny zostać ujęte w rodz. 90026) wyniosły 2.621.620,17 zł, a wykonane wydatki związane z finansowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w rozdz. 90002 łącznie wyniosły 3.386.734,20 zł.

Zatem uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat wraz z dochodami ubocznymi były niższe niż wydatki poniesione na pokrycie kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Skład Orzekający ustalił, że Rada Gminy Turek podjęła uchwałę Nr XXXVIII/250/21 w dniu 29 grudnia 2021 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Należy zauważyć, że zaległości z tytułu nie wpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły na koniec 2024 roku – 232.241,86 zł, a zobowiązania niewymagalne wyniosły 278.885,86 zł i dotyczą naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi oraz zakupu usług pozostałych.

W sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2 – 2c ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.). Skład Orzekający zauważa, że ze sprawozdania Rb-28S wynika, że w kosztach administracyjnych systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nie uwzględniono wszystkich kosztów, gdyż nie wykonano wydatków (wykonanie 0,00 zł) w § 4260 /Zakup energii/ oraz § 4360 /Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych/.

9. Z danych zamieszczonych w opiniowanym sprawozdaniu wynika, że dochody z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym zrealizowano w wysokości 131.434,84 zł. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w wysokości 100.313,76 zł. Gmina Turek dysponowała również w 2024 roku niewykorzystanymi środkami z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z lat ubiegłych w wysokości 4.158,23 zł. Na stronie 24 opiniowanego sprawozdania poinformowano, że niewykorzystane środki zostaną wprowadzone do budżetu gminy na rok 2025. Do dnia wydania niniejszej opinii środki nie zostały przeznaczone na zwiększenie przychodów w § 905 i wydatków w budżecie na 2025 rok zaplanowanych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałaniu narkomanii.

Skład Orzekający podkreśla, że zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) „Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.” Zatem wpływy z opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 9³ ust. 3, stanowiące dochód gminy, powinny być przeznaczane na zadania, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (zatem nie mogą być przeznaczone na realizację zadań objętych programem przeciwdziałania narkomanii). Wskazać także należy, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Zgodnie zaś z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi pobierane przez gminę „Dochody z opłat za

zezwoleń wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
 - 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2
- i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”

10. W sprawozdaniu poinformowano o dochodach uzyskanych na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska (dz. 900 rozdz. 90019 § 0690) w wysokości 5.468,36 zł oraz wydatkach poniesionych na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w łącznej wysokości 5.468,36 zł tj. budowa odcinków sieci wodociągowej na terenie gm. Turek (załącznik nr 8 do sprawozdania).
11. Z analizy przedłożonego sprawozdania wynika, że nie poniesiono wydatków (wykonanie 0,00 zł) w rozdz. 80107 /Świetlice szkolne/ na planowane wydatki w kwocie 110.235,00 zł oraz w rozdziale 90003 /Oczyszczanie miast i wsi/ na plan 1.000,00 zł, jednakże w opiniowanym sprawozdaniu nie poinformowano o przyczynach braku realizacji wydatków w wyżej wymienionych rozdziałach klasyfikacji budżetowej.
12. Na stronie 36 sprawozdania Wójt poinformował, że w dziale 926 /Kultura fizyczna/ rozdz. 92605 /Zadania w zakresie kultury fizycznej/ wypłacono nagrody za zawody konne w kwocie 5.550,00 zł (§3040), jednakże nie wskazał na podstawie jakiej uchwały Rady Gminy poniesiono te wydatki. Ponadto z przedłożonego sprawozdania wynika, że w rozdziale 92605 poniesiono wydatki „Na zakup materiałów i wyposażenia wydano środki w kwocie 14 205,55 zł zakupiono puchary, medale, koszulki startowe, kolce biegowe, karty zakupowe z przeznaczeniem na zawody sportowe, plakaty, rękawice dla biorących udział w zawodach konnych. Środki w kwocie 34.555,59 zł wydano na wynajem autobusów na dowóz zawodników na zawody sportowe, opłaty za udział w zawodach, za elektroniczny pomiar czasu, za zakwaterowanie zawodników, za rozwieszanie plakatów- informacja o zawodach, za usługę medyczną na zawodach, za wynajem urządzeń rekreacyjnych” (str. 37 sprawozdania), jednakże nie wskazano jakie zadania własne gminy realizowano poprzez poniesione wydatki.

Na powyższe wskazywał już Skład Orzekający w uchwale Nr SO-7/0954/67/2024 z dnia 9 kwietnia 2024 roku w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Turek sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Turek za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego.

II. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2024 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tutaj. Izbie za wyjątkami wymienionymi w pkt III.

III. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że w sprawozdaniu wystąpiły błędy pisarskie, rachunkowe i rozbieżności, m.in.:

- na stronie 8 części opisowej, gdzie omówiono dochody w rozdz. 75814 zapisano: „*§2100 w kwocie 96 117,87zł otrzymano środki z Funduszu Pomocy Ukrainie z przeznaczeniem na sfinansowanie zadań oświatowych na dzieci uchodźców z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa...*”, a ze sprawozdania Rb-27S wynika, że w dz. 758 rozdz. 75814 § 2100 zaplanowano i wykonano dochody w wysokości 88.227,00 zł;

- na stronie 8 zapisano: „*Dz. 801 – Oświata i wychowanie – dochody zrealizowano w kwocie 303 195,87zł tj. 100,64% realizacji planu*”, a ze sprawozdania Rb-27S wynika, że wykonanie dochodów w dz. 801 wyniosło 2.265.395,12 zł. Wykazana kwota 303.195,87 zł dotyczy wykonania w rozdz. 80101;

- na stronie 9 zapisano: „*Rozdz.80104 dochody zrealizowano w kwocie 489 593,89zł*”, a ze sprawozdania Rb-27S wynika, że wykonanie dochodów w rozdz. 80104 wyniosło 872.814,05 zł;

- na stronie 11 części opisowej zapisano: „*rozdz. 85501 §2060 dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa...*”, zamiast wskazać rozdz. 85502;

- na stronie 13 poinformowano, że wydatki związane z realizacją zadania pn. „*LIFE AFTER COAL PL- wdrażanie strategii na rzecz neutralności klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040*”. Dofinansowanie z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” zrealizowano na kwotę 115.801,86 przy czym ze sprawozdania Rb-28S wynika, że wydatki wykonane w rozdziale 90005 w §§ z czwartymi cyframi 1 i 2 wykonano w łącznej wysokości 110.254,68 zł;

- na stronie 18 poinformowano, że w: „*Rozdz. 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami, wydatki zaplanowano w kwocie 510 615,00zł zrealizowano w kwocie 430 153,89zł*”, a ze sprawozdania Rb-28s wynika, że plan wydatków w rozdz. 70005 wyniósł 481.615,00 zł, a wykonanie 422.981,89 zł;

- na stronie 22 poinformowano, że w rozdz. 75412

- „*w kwocie 60 218,66zł przekazano i rozliczono dotacje na zadania bieżące dla jednostek OSP gminy Turek na zakup materiałów i wyposażenia, wykaz jednostek, które otrzymały dotację i opis zadań w załączniku Nr 7 do sprawozdania.*” Z załącznika Nr 7 oraz sprawozdania Rb-28s wynika, że w rozdz. 75412 udzielono dotacji na łączną kwotę 53.389,16 zł;

- „§4270 w kwocie 7 804,57zł zapłacono za drobne naprawy sprzętu strażackiego”, natomiast w sprawozdaniu Rb-28s wykazano wykonanie w wysokości 5.668,25 zł;
- na stronie 26 zapisano, że: w „Rozdz.85412 Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży, środki zaplanowano w kwocie 538 505,00zł, wykorzystano w kwocie 408 170,24zł”, jednakże w sprawozdaniu Rb-28S wykazano plan wydatków w wysokości 355.100,00 zł oraz wykonanie w wysokości 338.315,24 zł;
- na stronie 30 w tabeli obejmującej wydatki poniesione na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykazano plan wydatków w § 4410 /Delegacje krajowe/ w wysokości 250,00 zł, przy czym w uchwale budżetowej na 2024 po zmianach, nie planowano ww. wydatków, a także wykazano wydatki w kwocie 900,00 zł (plan i wykonanie) w § 4610 zamiast w § 4600;
- w załączniku Nr 2 do opiniowanego sprawozdania obejmującego wykonanie wydatków, wykazano kwoty wykonania w niezgodne ze sprawozdaniem Rb-28s dla niżej wymienionych podziałek klasyfikacji budżetowej:
 - dz. 750 rozdz. 75023: §4110, §4120, §4210, §4360, §4700, §4710,
 - dz. 750 rozdz. 75095: §4017, §4019, §4119, §4129, §4719,
 - dz. 854 rozdz. 85412: §4210, §4300, §4430,
 - dz. 900 rozdz. 90005: §4011, §4111.

IV. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2024 r. i przedstawiono zmiany jakie wystąpiły w stanie mienia komunalnego w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. (tj. dane o zmianach w stanie mienia komunalnego od dnia złożenia poprzedniej informacji). Wykaz mienia obrazuje stan majątku jaki Gmina posiada, jego wartość i przeznaczenie oraz zawiera dane o dochodach z majątku Gminy uzyskanych w tym okresie. Informację o aktywach trwałych w inwestycjach rozpoczętych przedstawiono w części opisowej sprawozdania z wykonania budżetu (str. 40-41).

W ocenie Składu Orzekającego przedłożone przez Wójta Gminy Turek sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

*Przewodnicząca
Składu Orzekającego*

/-/ Anna Krzymińska

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.